

Predikan i Kyrkhults kyrka 2013 av Tobias Bäckström

Jungfru Marie bebådelsedag

"Guds mäktiga verk"

Mika 5:2-4

Rom 4:18-21

Luk 1: 26-38, 39-45

Ps: 386, 832, 164, 73, 481

Varför just Maria? Varför blev just Maria utvald till det här uppdraget? Det kan vi inte veta. Vi kan bara konstatera att Gud valde ut en vanlig enkel flicka i en alldeles vanlig by i Galiléen, i norra Israel. Som Maria själv sjunger i sin lovsång: Gud upphöjer de ringa. Kanske hon blev utvald just för hennes fattigdom och enkelhet. Gud valde inte ut det storslagna och pompösa. Ängeln Gabriel skickade inte till något palats eller ett slott: Maria blev utvald just för att hon var vanlig.

Men det var inget vanligt barn som hon fick i uppdrag att föda. Visserligen är alla barn unika, varje graviditet är unikt. Men bara Maria födde Guds son. Det är idag, på bebådelsedagen som Ordet blir kött. Det sker inte när Jesus föds utan han är människa från detta ögonblick; vid tillblivelsen i Maria liv.

Säkert förstod inte Maria fullt ut vad detta innebar, vad det var för ett barn som hon skulle bära. Men ängeln gav henne några ledtrådar. Det skulle vara den Högstes son, han ska sitta på sin fader Davids tron och han ska härskas över Jakobs hus för evigt. Det var inga småsaker som utlovades. De flesta av oss skulle säkert nöja sig med att få höra att det kommer gå bra för ens barn i skolan, få ett bra jobb och hitta en trevlig livskamrat att dela livet med.

Det Maria fick höra om sin kommande son kunde tolkas som att han skulle bli kung över Israel. Och samtidigt något mer. Inga kungar härskar ju för evigt, men den här skulle alltså göra det.

På flera ställen i Gamla testamentet så får folket ett löfte att Davids tron ska bestå för evigt. Och länge såg det bra ut. Den davidiska dynastin, som började med kung David på 1000-talet varade ända till början av 500-talet. Det är faktiskt en av de längsta dynastierna i världshistorien, och den bestod dessutom i en tid när kungar avsattes och tillsattes på löpande band. Att det var något särskilt med kung David och hans efterkommande, det måste alla ha begripit i den delen av världen.

Men även hans dynasti tog ju slut. Vi denna tid när ängeln kom till Nasaret så fanns det ingen davidisk kung i Israel. Hade Gud glömt sitt löfte? Landet var sen århundrade tillbaka ockuperade av främmande makt.

Nej, nu blir Maria den förste att höra vad saken gällde. Gud hade inte glömt sitt löfte, det var bara ett litet hopp i dynastin och det handlade inte om en vanlig jordisk kung utan något mycket mer och större. Den här kungens välde ska aldrig ta slut.

Vad är då Marias reaktion? Hennes första fråga är: ”Hur ska detta ske?” Det ligger inget tvivel i den frågan. Hon ifrågasätter inte möjligheten i ängelns budskap, men hon vill veta hur det ska gå till.

Det är intressant att hon på en gång förstår att det inte kan vara Josef som ska bli far till barnet. Hon var ju annars redan trolovad med honom och borde därför inte behövt ställa frågor om barnets tillblivelse. Men om barnet ska vara den Högstes son, och härskas på Davids tron i evighet, då kan det inte vara en vanlig jordisk far, det förstår Maria. Så när hon frågar: ”Hur ska detta ske?” så är det en fråga i tro, hon tror redan på ängelns budskap.

Och ängeln svara: ”helig Ande ska komma över dig och den Högstes kraft ska vila över dig”. I bibelns första kapitel så fanns den Helige Ande med vid kosmos allra första darrande ögonblick. Guds Ande svävade över vattnet. Och nu är det samma Ande som svävar över Maria, nu när en nyskapelse ska ske.

För miraklet när Maria blir med barn utan en man, är inget vanligt mirakel. Det är inte på samma sätt som när Sakarias och Elisabeth fick barn på sin ålderdom. Det var visserligen ett under men ingen nyskapelse. Elisabeths barn kan jämföras med när Sara och Abraham fick barn på deras ålderdom.

Men Jesu tillblivelse är något större, det handlar om en nystart för hela mänskligheten. Det kan jämföras med när den första människan skapades. Den första människan; Adam formades av jordens stoft och fick Guds Ande inblåst i sig. Nu formas den andre Adam i Marias liv också med hjälp av Guds Ande. Det är inte ett vanligt under som sker utan en skapelse ur intet, en omstart för mänskligheten. Där den gamle Adam misslyckades kommer den nye Adam att lyckas. Det är inget mindre än detta som Maria kommer vara värd för med sin kropp.

Varför just Maria? Kanske för att hon mer än andra var öppen och mottaglig för Gud. I tro och tillit kunde hon därför säga ja till Guds uppdrag, utan att tveka. I grunden är det detta som är tro: att vara öppen för Gud.

Det betyder inte att det är en tro utan frågor. En tro som aldrig ställer frågor blir en mycket ytlig och bräcklig tro. Maria tvivlade inte på att det skulle ske som ängeln sa. Hennes fråga gällde hur detta skulle ske. Hade hon inte varit övertygad om att det skulle ske så hade hon inte behövt ställa frågan *hur*.

Lägg också märke till att hon inte frågade ”Hur ska jag klara detta?” utan ”Hur skall det ske?” Det är också en fråga i tro: uppdraget är beroende av henne, men beror inte på henne. Hon behöver bara ge sitt medgivande, hon behöver låta det ske.

Marias tro är en förebild för oss: tro är att vara öppen för Gud. Tro är också att ställa frågor till Gud: vad ska hända nu, hur ska det ske? Men tro är också att förstå att det inte hänger på mig utan på Gud. Tro är att avstå från att försöka klara allt själv utan istället låta det ske.